ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **J. Š.,** zastoupený Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2010, č.j. 2010/80101-424, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 7. 2011, č. j. 2 Ad 69/2010 – 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené advokátce žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové **se přizná vá** odměna za zastupování ve výši 5760 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

Žalobce (dále také „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze. Jím krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2010, č.j. 2010/80101-424, kterým žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce v Chebu (dále také „Úřad práce“) ze dne 15. 9. 2010, č.j. CHB-994/2010/VE. Tímto rozhodnutím Úřad práce vyřadil dnem 30. 8. 2010 žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání dle § 30 odst. 2 písm. e) a odst. 3 a § 31 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

Z odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu podává Nejvyšší správní soud následující. Městský soud se jako první zabýval otázkou, zda Úřad práce nepřekročil svoji působnost stanovenou § 7 zákona o zaměstnanosti. Zjistil, že město A. coby místo žalobcova trvalého pobytu patřilo vždy pod okres Cheb, a z toho důvodu má Úřad práce sídlo v Chebu, což odpovídá též příloze č. 1 k zákonu o zaměstnanosti, na kterou odkazuje věta druhá jeho § 7 odst. 2. Dislokované pracoviště Úřadu práce v Aši je tedy jeho pouhým pracovištěm bez vlastní právní subjektivity. Žalobce byl vzat do registrace Úřadem práce v Chebu. Pokyn o zprostředkování práce žalobci tedy vydal v rámci své působnosti dle § 7 odst. 2 citovaného zákona, uzavřel městský soud.

Bylo dle jeho názoru povinností žalobce ve smyslu § 19 zákona o zaměstnanosti řídit se pokynem Úřadu práce a předanou doporučenku k zaměstnání u doporučeného zaměstnavatele projednat. Pokud tak neučinil ve lhůtě stanovené Úřadem práce, neřídil se dle městského soudu jeho pokynem a tím mařil součinnost dle § 31 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Úřad práce tedy nepochybil, pokud dnem, kdy uplynula marně lhůta k projednání doporučenky, žalobce ze seznamu uchazečů o zaměstnání vyřadil.

Dle mínění městského soudu neobstojí žabcův odkaz na § 5 písm. c) bod 6. citovaného zákona a jeho tvrzení, že nemohl ve stanovené době projednat předanou doporučenku k zaměstnání z důvodu nedostatku finančních prostředků na cestu k doporučenému zaměstnavateli do Chebu z místa svého bydliště. Nedostatek finančních prostředků nepovažoval městský soud za vážný důvod ve smyslu citovaného ustanovení. Proto žalobu zamítl.

S tím ovšem nesouhlasil žalobce, a proto podal kasační stížnost s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Neměl výhrady proti tomu, jak Úřad práce popsal důvody, pro které se nemohl dostavit na projednání předané doporučenky. Zaměstnavatel měl totiž sídlo v Chebu a stěžovatel neměl dostatek finančních prostředků na cestu, a to nikoliv vlastní vinou. Stěžovatel totiž nebyl více jak 3 roky před podáním žádosti o zprostředkování zaměstnání zaměstnán, neboť vede soudní spor proti bývalému zaměstnavateli o neplatnost okamžitého zrušení jeho pracovního poměru. Zejména proto si nemohl vytvořit dostatečnou finanční rezervu před podáním žádosti o zprostředkování zaměstnání, jak mu vytkly správní orgány i městský soud. Taková povinnost nevyplývá dle jeho názoru ani z poučení o právech a povinnostech uchazeče o zaměstnání. Stěžovatel tak byl odkázán po finanční stránce na podporu v nezaměstnanosti a dávky hmotné nouze. Tím, že podporu v nezaměstnanosti obdržel jednorázově až v červenci 2010, mu dávky hmotné nouze byly odejmuty, čímž se dostal do nepříznivé finanční situace.

Když Úřad práce oznámil stěžovateli dne 1. 9. 2010 zahájení správního řízení o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, současně jej poučil, že může požádat o prodloužení lhůty ve smyslu § 39 správního řádu a požádat o prominutí zmeškaného úkonu ve smyslu § 41 správního řádu. Stěžovatel tedy svým podáním ze dne 6. 9. 2010, doručeným téhož dne Úřadu práce, o prodloužení lhůty určené Úřadem práce požádal,

svoji žádost odůvodnil a o svých tvrzeních předložil doklady. Přesto byl z evidence vyřazen.

Městský soud podle žalobce pochybil tím, že aniž by blíže zjistil skutkový stav věci a konkrétní okolnosti případu, odkázal se pouze na rozhodnutí soudů v jiných věcech, které navíc nejsou identické s jeho případem. Rozhodnutí spočívající pouze v odkazu na jiná rozhodnutí může dle něho zasáhnout jeho právo, aby věc byla spravedlivě posouzena.

Správní orgány i soud nesprávně vyhodnotily a nezohlednily žalobcovu osobní a majetkovou situaci. Dle jeho názoru jím uvedené důvody, proč se nemohl v určené lhůtě dostavit na projednání doporučenky spadají pod ustanovení § 5 písm. c) bod 6. zákona o zaměstnanosti, tedy jedná se o jiné vážné osobní důvody, např. etické, mravní či náboženské, nebo důvody hodné zvláštního zřetele.

Konečně žalobce vytkl městskému soudu, že se zaměřil pouze na cizí rozhodnutí, aniž by projednal další skutkově rozhodující tvrzení uvedená v jím podané žalobě, kdy na podporu pravdivosti svých tvrzení poskytl věcné důkazy, které s dalšími novými skutečnostmi skutkově ve věci rozhodujícími při jednání soudu předložil. Tyto žalobní body a také bod v odstavci III. žaloby nebyly městským soudem dle žalobce vůbec projednány a ani v odůvodnění rozsudku se o nich soud nezmínil.

Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s. O věci usoudil následovně.

Podle § 30 odst. 2 písm. e) zákona o zaměstnanosti úřad práce uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s úřadem práce (§ 31).

Podle § 31 písm. b) zákona o zaměstnanosti uchazeč o zaměstnání maří součinnost s úřadem práce, jestliže neprojedná doporučené zaměstnání ve lhůtě stanovené úřadem práce.

V dané věci byl stěžovatel z evidence uchazečů o zaměstnání vyřazen proto, že mařil součinnost s Úřadem práce tím, že se nedostavil v určeném termínu na základě vydané doporučenky k zaměstnavateli obchodní společnosti WECH CHEB, spol. s r.o. se sídlem v Chebu a to bez vážných důvodů [§ 31 písm. b) ve spojení s § 30 odst. 2 písm. e) zákona o zaměstnanosti].

Podle § 5 písm. c) bod 6. zákona o zaměstnanosti vážné důvody spočívají v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.

Z uvedené právní úpravy je tedy zřejmé, že pokud uchazeč o zaměstnání neprojedná ve lhůtě stanovené úřadem práce doporučené zaměstnání, bude z evidence uchazečů vyřazen. To však neplatí (z evidence uchazečů o zaměstnání vyřazen nebude) pokud doloží vážné důvody, pro které doporučené zaměstnání ve stanovené lhůtě neprojednal.

Stěžejní kasační námitka spočívá ve stěžovatelově tvrzení, že neprojednal zaměstnání ve lhůtě stanovené Úřadem práce právě proto, že pro to měl vážné důvody. Ty měly spočívat v jeho nepříznivé finanční situaci, v důsledku které neměl peníze na cestu ze svého bydliště do sídla zaměstnavatele.

Městský soud se ztotožnil s judikaturou Nejvyššího správního soudu i se svojí dřívější judikaturou, z níž plyne, že je v osobním zájmu každého uchazeče o zaměstnání, aby měl vytvořenou finanční rezervu na cestu na stanovené termíny jednání s úřadem práce i na obstarání všech potřebných záležitostí spojených s vyřízením nástupu do zprostředkovaného zaměstnání a že z toho důvodu nemůže nedostatek finančních prostředků představovat vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) bod 6. zákona o zaměstnanosti.

Nejvyšší správní soud s tímto závěrem v zásadě souhlasí, ovšem s určitým korektivem. Dle jeho názoru totiž shora uvedený závěr není možno aplikovat plošně, ale je třeba vždy přihlédnout k osobní situaci toho kterého uchazeče o zaměstnání. Nejvyšší správní soud si umí představit situace, kdy se uchazeč o zaměstnání může bez svého zavinění dostat do situace, kdy na cestu do sídla doporučeného zaměstnavatele peněžní prostředky mít skutečně nebude. Důležitá bude samozřejmě i okolnost, jak velké náklady by musel na takovou cestu vynaložit. Taková situace (byť by měla být s ohledem na shora uvedenou zásadu výjimečná) by mohla vážný osobní důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu shora citovaného ustanovení zákona o zaměstnanosti představovat. To již bude v jednotlivých případech na uvážení správních orgánů.

Není to však z níže rozvedených důvodů případ stěžovatele. Skutečnost, že ve stanovené lhůtě u doporučeného zaměstnavatele zaměstnání neprojednal, je nepochybná a sám stěžovatel ji potvrzuje. Z obsahu správního spisu je dále zřejmé, že se žalobcem bylo v důsledku nesplnění této povinnosti zahájeno dne 1. 9. 2010 Úřadem práce z moci úřední správní řízení o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Stěžovatel reagoval podáním ze dne 6. 9. 2010, v němž uvedl, že se bez svého zavinění ocitl v momentální nepříznivé finanční situaci, neboť mu podpora v nezaměstnanosti byla vyplacena až po sedmi měsících a najednou. Před tím mu měl být odebrán příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Vyplacenou podporu v nezaměstnanosti, s jejíž výší navíc nesouhlasí, použil na splacení dlužného výživného, nájemného a dluhů přátelům, které mu vznikly v důsledku opožděné platby podpory v nezaměstnanosti. Uvedl proto, že na cestu z Aše do Chebu a zpět, která stojí 80 Kč, nemá peníze. V závěru podání požádal Úřad práce o prodloužení lhůty k tomuto úkonu (míněna návštěva zaměstnavatele) s tím, *„že mi poskytne veškeré zákonné podmínky, abych tento úkol mohl splnit. Těmito zákonnými podmínkami jsou cestovné a stravné neb tu pořád jde o zákon o zaměstnanosti a zákoník práce“*.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že není na místě, aby uchazeč o zaměstnání, pokud zmešká lhůtu k projednání zaměstnání u doporučeného zaměstnavatele, žádal o

prodloužení této lhůty. Takovou možnost zákon o zaměstnanosti nepřipouští. Může však Úřadu práce sdělit, z jakých vážných důvodů ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti uloženou povinnost splnit nemohl.

Stěžovatel tedy nesprávně argumentuje tím, že žádal o prodloužení lhůty ve smyslu poučení, které obsahovalo oznámení o zahájení správního řízení ze dne 1. 9. 2010. Toto poučení skutečně obsahuje větu, že stěžovatel může požádat o prodloužení lhůty určené správním orgánem k provedení úkonu (§ 39 správního řádu) nebo požádat o prominutí zmeškání úkonu (§ 41 správního řádu). Tím ovšem byly míněny procesní lhůty ve správním řízení o vyřazení z evidence uchazeče o zaměstnání. Nikoliv lhůta stanovená Úřadem práce ve smyslu § 31 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Tento formální nedostatek však samozřejmě nemůže mít vliv na posouzení přezkoumávané věci, protože z obsahu zmíněného žalobcova podání ze dne 6. 9. 2010 jinak plyne, že se v něm stěžovatel snaží Úřadu práce sdělit, z jakých důvodů nemohl zaměstnavatele ve stanovené lhůtě navštívit, proč tyto důvody považuje za vážné a snažil se tak odvrátit nepříznivý následek spočívající ve vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.

Nejvyšší správní soud však ve shodě se soudem městským žalobcem uváděné důvody za vážné důvody ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti nepovažuje. Žalobce nepopírá, že v červenci 2010 obdržel jednorázovou platbu podpory v nezaměstnanosti. Ze správního spisu (viz vyjádření Úřadu práce ze dne 6. 9. 2010, v němž bezprostředně reagoval na žalobcovo shora citované podání) plyne, že se jednalo o částku 27 270 Kč. Nejvyšší správní soud akceptuje stěžovatelovo tvrzení, že to byl důsledek toho, že platba podpory v nezaměstnanosti mu byla po nějakou dobu pozastavena a že v důsledku toho musel uhradit po výplatě uvedené jednorázové částky různé dlužné částky. Odmítá však uvěřit tomu, že stěžovatel by byl tak lehkomyslný a utratil veškerou jemu vyplacenou podporu v nezaměstnanosti. Tedy že by si neponechal určité finanční prostředky na běžné životní potřeby a že by z těchto prostředků nebyl schopen vyšetřit po určitou dobu (nejdéle do výplaty další dávky podpory v nezaměstnanosti) částku ve výši 80 Kč na cestu k budoucímu zaměstnavateli. Vždyť peníze vyčleněné pro tento účel se mu v důsledku získání zaměstnání mohly několikanásobně vrátit. Pokud stěžovatel skutečně tuto částku k dispozici neměl, jednalo se z jeho strany o přístup značně nezodpovědný a lehkomyslný a ocitl se v takové situaci vlastní vinou.

Nejvyšší správní soud navíc nepřehlédl, že stěžovatel návštěvu u zaměstnavatele podmiňoval a to tím, že mu Úřad práce poskytne cestovné a stravné. Na taková plnění však stěžovatel nemá zákonný nárok. Uvedená podmínka tak do značné míry zpochybňuje stěžovatelův úmysl se na projednání zaměstnání s doporučeným zaměstnavatelem vůbec dostavit a ve výsledku podporuje závěr, že důvody pro něž stěžovatel uložené povinnosti nedostál, nebyly vážnými důvody dle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

Nerozhodným pro posouzení této otázky byla skutečnost, že žalobce již tři roky nepracuje a soudí se stále se svým zaměstnavatelem o neplatnost rozvázání pracovního poměru. Protože ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyl spor pravomocně ukončen, nelze vyhodnotit, zda k rozvázání pracovního poměru došlo v důsledku zavinění stěžovatele či nikoliv. Naopak z uvedeného je patrné, že stěžovatel již čerpá dávky

v nezaměstnanosti a různé sociální dávky již delší dobu a měl tedy dostatečný časový prostor se na tuto situaci včetně hospodaření s poskytnutými finančními prostředky adaptovat.

Nejvyšší správní soud ohledně této problematiky na závěr konstatuje, že pomoc uchazečům o zaměstnání, kterou poskytují úřady práce, vyžaduje od uchazečů o zaměstnání také plnění povinností a spolupráci. To je pochopitelné, neboť jedině v aktivním a kooperativním vztahu uchazeče o zaměstnání a státu, reprezentovaného úřadem práce, lze dosáhnout skutečně rychlého a efektivního řešení nezaměstnanosti. Jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání přitom je plnění povinností stanovených úřadem práce ve stanovených termínech. Pokud uchazeč o zaměstnání nerespektuje a není schopen splnit ani tuto základní povinnost uloženou mu úřadem práce, která tvoří základ pro spolupráci mezi úřadem práce a nezaměstnaným a uplatňování státní politiky zaměstnanosti ve smyslu § 2 zákona o zaměstnanosti, a nedoloží žádný vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, pak je pochopitelné, že v souladu s 30 odst. 2 písm. e) ve spojení s § 31 písm. b) téhož zákona následuje sankce v podobě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, k čemuž v posuzované věci také došlo.

Neobstojí ani stěžovatelova výtka, že městský soud se ve svém odůvodnění povětšinou pouze odkazoval na dosavadní judikaturu. Takový postup nepovažuje Nejvyšší správní soud za závadný za situace, kdy jsou odkazy na judikatorní závěry soudů téhož nebo vyššího stupně přiléhavé a dopadají na skutkový a právní stav projednávané věci. Pak je zbytečné, aby soud v projednávané věci aplikovatelné judikatorní závěry opakoval nebo jinými slovy říkal totéž. A této zásadě se městský soud v přezkoumávané věci nezpronevěřil.

Není také pravdou, že by se městský soud nezabýval podklady, kterými stěžovatel svá tvrzení dokládal. To plyne například z protokolu o jednání ze dne 27. 7. 2011, v němž soud všechny tyto podklady konstatoval. Neopomněl se také zabývat žalobcovou námitkou v odst. III. žaloby, byť asi v rovině poněkud jiné, než byla míněna žalobcem. Městský soud totiž v rámci vypořádání se s touto námitkou položil důraz na problematiku, zda v dané věci nepřekročil působnost Úřad práce. Z repliky žalobce k vyjádření žalovaného k žalobě je však zřejmé, že žalobcova námitka (v žalobě poměrně nejasně formulovaná, neboť bez dalších souvislostí zpochybňoval žalobce „pravost“ žalovaného rozhodnutí) směřovala spíše k otázce nedostatku pravomoci odvolacího orgánu, tedy žalovaného. Ta měla dle stěžovatele absentovat z toho důvodu, že oddělení soudního přezkumu, jehož pracovníci o jeho odvolání rozhodovali, bylo součástí odboru realizace služeb nezaměstnanosti a tomuto odboru dle stěžovatele nebyla dána pravomoc rozhodovat o odvolání občana proti rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Tato otázka je však pro posouzení pravomoci odvolacího orgánů zcela ireleventní. Správní řízení ve věcech dle části II. zákona o zaměstnanosti jsou vedena dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou stanovenou v § 142 zákona o zaměstnanosti). Na základě § 89 odst. 1 správního řádu je odvolacím správním orgánem nejblíže nadřízený správní orgán, nestanoví-li zákon jinak. Dle § 178 odst. 1 stejného zákona je nadřízeným správním orgánem ten orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Není-li zvláštním zákonem určen, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. Ministerstvo práce a sociálních

věcí (žalovaný) řídí a kontroluje výkon státní správy a dodržování zákonnosti při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti (§ 6 odst. 1 zákona o zaměstnanosti). Je tedy nadřízeným správním orgánem úřadům práce a z toho vyplývá jeho věcná příslušnost k rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím úřadů práce vydaných dle zákona o zaměstnanosti. Otázky spojené s tím, kteří pracovníci odvolacího orgánu o odvolání konkrétně rozhodují, nemají žádnou spojitost s otázkami pravomoci či věcné příslušnosti odvolacího orgánu. Jde totiž o otázky související toliko s organizačním uspořádáním dotčeného správního orgánu, povětšinou řešené jeho organizačním řádem. Žalovaný tedy měl jak pravomoc, tak věcnou příslušnost rozhodnout v přezkoumávané věci o žalobcově odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.

Nejvyšší správní soud tak neshledal žádnou z kasačních námitek důvodnou, a proto mu nezbylo, než aby kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce coby stěžovatel nedosáhl v řízení procesního úspěchu, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 120, § 60 odst. 1 s. ř. s.). Pokud jde o žalovaného, pak ten úspěch ve věci měl, ale ze soudního spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti vznikly.

Žalobci byla pro řízení o kasační stížnosti usnesením městského soudu ze dne 25. 8. 2011, č. j. 2Ad 69/2010 - 73, ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová. Ta vyúčtovala náklady právního zastoupení podáním ze dne 5. 1. 2012. S odkazem na příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb. účtovala odměnu za 2 úkony právní služby po 2100 Kč a na náhradě hotových výdajů dva režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 4800 Kč. Současně předložila doklad o tom, že je plátcem DPH. Protože uvedená odměna byla vyúčtována v souladu s citovanou vyhláškou, Nejvyšší správní soud ji ustanovené zástupkyni stěžovatele přiznal za podmínek uvedených ve výroku III. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. února 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu